

Nu is het voor ieder, die op de hoogte is van erfelijkheidsvraagstukken, duidelijk, dat VRIESENDORP eenvoudig het woord dominant in twee verschillende beteekenissen gebruikt. In de erfelijkheidsleer beteekent dominant, dat een factor, ook als hij in enkele dosis aanwezig is, zich uit; altijd wel te verstaan, als geen andere factoren in het spel zijn, die zijn werking aan de waarneming onttrekken. In het dagelijksch leven daarentegen beteekent „dominant” simpelweg overheerschend, overvleugelend. Dit begrip wordt in den erfelijkheidsleer met den term „epistatisch” aangeduid, en is iets heel anders. Dominant kenschetst een factor ten opzichte van zijn allelomorph of allelomorphen, epistatisch kenschetst den factor in zijn samenwerking met andere factoren.

Een gevolg van deze verwarring is, dat VRIESENDORP niets wil hooren van dominant wit, dominant dwergachtig, enz.. Door duizenden proeven volmaakt vastgelegde feiten, zooals bijv. het dominant zijn van grijs bij konijnen over zwart, van wit bij Leghorns over wildkleur, van wit bij katten over allerlei kleuren, van isabellakleur bij paarden, van kortbenigheid in kruisingen van dashonden met andere rassen, voor al dergelijke uitkomsten van onberispelijk genomen proeven belieft VRIESENDORP zijn oogen te sluiten, en te verklaren, dat het niet kan.

Het geval, dat in bedoeld artikel wordt medegedeeld, is een allereenvoudigst voorbeeld van het tevoorschijn komen van een recessieven factor. Vele leden van de familie, waartoe vader en moeder van de kinderen met polydactylie behooren, zijn heterozygoot geweest voor dezen factor. Doordat die factor zeer zelden voorkomt, zijn al die heterozygoten steeds met gewone individuen getrouwd, en daardoor is de polydactylie nooit manifest geworden. Pas door het huwelijk van twee heterozygoten ontstond de mogelijkheid, dat kinderen, die dezen recessieven factor in dubbele dosis hebben, geboren konden worden. Het is om zoo te zeggen, een klassiek voorbeeld van iets, waarvan honderden gevallen bekend zijn. Het is zóó helder, dat het als voorbeeld in een leer- of handboek kon worden gebruikt. VRIESENDORP maakt er een onbegrijpelijke poespas van. Waarom? Omdat hij niet van de erfelijkheidsleer op de hoogte is, en praat over iets, waarvan hij geen verstand heeft.

Het is jammer, VRIESENDORP is een uitstekend waarnemer en een handig proefnemer. Indien hij zich ertoe wilde beperken, waarnemingen te doen en mede te deelen, en proeven te nemen, en het aan anderen wilde overlaten, daaruit theoretische gevolgtrekkingen te maken, zou hij een nuttig en verdienstelijk werk verrichten. Nu brengt hij de genetische wetenschap in discrediet bij de geneeskundigen.

Het is deze reden, die mij er toe heeft gebracht, mijn groote achting voor VRIESENDORP als mensch en als waarnemer ten spijt, dit protest te laten hooren.

Landskrona, December 1926

K. TJEPPES.

Dr. BROCX EN DE INDUSTRIEARTSEN.

Nieuwjaarsdag 1927 zal mij heugen als de dag, waarop dr. VOSSENAAR's beschouwingen over mijn opstellen van 28 Augustus en 16 October in druk verschenen. Het zou grof ondankebaar zijn, als ik uw kritiek, die slechts op één plaats alle grenzen te buiten gaat, geheel onbeantwoord liet. Het verschil tusschen u en mij betreft:

1°. het instituut der mijnartsen;

2°. uw mededeeling in de *N.R.Crt.* over de verhoudingen der uitkomsten van de Heerlensche behandeling en overig Nederland.

I. *Het mijnartsen-instituut.* Over eenige onjuistheden, over wat ik nu en vroeger schreef, stap ik heen. Ik bepaal mij tot een paar hoofdpunten.

De onwettigheid. Uw vergelijking met de lijkverbranding is het bewijs er van, dat gij blijkbaar niets voelt voor *wet* en *recht*. Wat zich daarbij afspeelt, is juist een afschrikwekkend voorbeeld van de afwijking van de bedoeling van de wet. Ik juich met u de vrijheid tot lijkverbranding toe, al ben ik geen lid van de Vereeniging voor facultatieve lijkverbranding, indien deze door de wet wordt ge sanctionneerd, maar niet waar zij nu feitelijk rechtsverkrachting is en alleen bestaat bij de gratie van het gebrek aan zedelijken moed van tegenstanders, die terugdeinzen voor de

consequentie hunner beginselen en daarom de wet niet wijzigen, zoodat deze uitvoerbaar worde. Dit voorbeeld bewijst juist, doordat gij u er op beroept, hoe gevaarlijk de eerste afglijding is van wet en recht.

Vrije artsenuze. De handhaving van een hoogstaand beginsel kan soms schadelijke uitwassen medebrengen en daartegen moet gewaakt worden. Maar psychologisch is het verlangen van een ieder, ook een volgens de wet verzekerde, om zich door den geneesheer zijner keuze te laten behandelen, zóó verklaarbaar, dat daarvan niet mag afgeweken worden dan in de grootste noodzakelijkheid. Deze bestaat niet voor de behandeling der kleine ongevallenletsels; erkent gij niet zelf, dat onze geneeskundigen dit zeer goed kunnen? En indien de omstandigheden, waaronder zij moeten werken, dikwijls te ongunstig zijn, dan moeten deze veranderd worden, doch niet een goed beginsel over boord geworpen worden. Ook voor een goede werking van het instituut van industrie-artsen is dit niet noodig. Uw ambtgenoot DOELMAN heeft dit duidelijk aangetoond in zijn artikel in het *Geneeskundig Tijdschrift der Rijksverzekeringsbank* van November 1926.

II. *De uitkomsten van de behandeling der onderbeenbreuken.* Gij vecht toch tegen windmolens, indien gij beweert, dat ik van aprioristische beweringen ben uitgegaan. Ik ben mijn statistiekbewerking begonnen zonder eenig vooroordeel, zonder eenigen twijfel aan de juistheid van het cijfer door u voor de mijnen genoemd. Om objectief te blijven heb ik juist de cijfers gegeven gelijk ik ze vond, zonder, gelijk gij gewenscht zoudt hebben, af te dalen in casuistisch geknutsel. Uw verwijt, dat ik het bij de keuze mijner jaren mij gemakkelijk heb gemaakt, is lichtvaardig. Gij weet toch, dat er geen gegevens van latere jaren bekend zijn. Maar juist daarom acht ik het zoo onverantwoordelijk van u om met fantastische cijfers te werken.

Het cijfer 30, dat gij noemt, is uit de lucht gegrepen, doordat dit voor 1921 slechts 14.50 pCt. is. En uw eigen cijfer van 2 pCt., dat ik onvoorwaardelijk heb geloofd, blijkt nu ook onjuist te zijn. Op bldz. 173 van uw betoog zegt gij, dat in het vijfjarige tijdvak 1919 tot 1924 op 220 breuken invalide bleven 6 en waarschijnlijk nog zullen blijven 3., d.w.z. dat daarop voorkomen 9 rentetrekken, wat betek. kent ruim 4 pCt.. Gij toont nu dus zelf aan, dat uw cijfer van 2 in de *N. R. Crt.* 100 pCt. te klein was.

En thans ga ik afscheid van u nemen. Het is mij niet mogelijk uw beschouwingen over mijn cijfers te volgen na de zwarte stip in uw overigens loyale kritiek, die ik zal aanwijzen. Op bldz. 170 zegt gij: „Stel dat men berekenen wilde, de uitkomsten der kunstmatige ademhaling volgens SILVESTER 1) en de statisticus nam in zijn cijfergroepen op, de drenkelingen, welke in staat van ontbinding werden uit het water gehaald, dan zou een dergelijke statisticus in de wetenschap hebben afgedaan. BROCX doet niets beter” 2). Ik zal uw voorbeeld niet volgen en van uw vergelijking het brute deel naast mij neerleggen. Uw veronderstelling, dat er een casuistiek-verkrachter zou bestaan, die deed zooals hij dien gij ten tooneele voert, lijkt mij ongerijmd. Ik wijs er dan ook alleen op, dat ik in mijn beschouwingen en vergelijkingen tusschen de mijnen en Nederland mij uitsluitend beriep op de blijvend invaliden en geheel genezenen, en dat in een statistiek, niet te verwarren met een casuistiek, ook de dooden genoemd moeten worden. Een bekend statisticus wees mij juist er op, hoe goed ik had gedaan ook de tabellen XIV en XV te geven. Verder zal ik zwijgen. Gij zult het wel niet op prijs stellen, dat iemand, die met de wetenschap heeft afgedaan, zich nog verder tegen u verweert. Intusschen begrijp ik niet, dat gij dan toch nog 9 bladzijden druks aan mijn geschrijf verspilt. Allicht voelt gij nu wel, waarom ik, niet alleen omdat ik mij geen SAULUS gevoel, voorloopig bedank voor uw uitnoodiging om naar Heerlen-Damascus te komen, al betreur ik het, oude vriendschapsbanden niet vaster te kunnen aantrekken.

's-Gravenhage, 1 Januari 1927.

D. BROCX.

1) In het stuk van VOSSENAAR staat SYLVESTER; dit is een drukfout; de naam is SILVESTER.

2) De cursiveering is van mij.